

Funktionshinderpolitisk bevakning av Göteborgs Stad i juni 2021

Här kommer en rapport om några av de funktionshinderpolitiska frågor som Funktionsrätt Göteborg bevakar och agerar i för tillfället.

Göteborgs Stads råd för funktionshinderfrågor

[Göteborgs Stads råd för funktionshinderfrågor](#), GRF, är ett av kommunstyrelsens fem råd. De övriga råden är [HBTQ-rådet](#), [pensionärsrådet](#), [råd för den nationella minoriteten romer](#) och [trygghetsrådet](#). Samtliga råd utom trygghetsrådet bevakar mänskliga rättigheter i den kommunala politiken för olika diskriminerade grupper.

Det senaste mötet med Göteborgs Stads råd för funktionshinderfrågor hölls den 7 juni och hade en lång dagordning med många viktiga frågor. Här presenteras några nedslag från mötet.

Utredning om att samordna program och planer inom folkhälsa, jämlikhet, mänskliga rättigheter inklusive funktionshinder

Stadsledningskontoret genomför just nu en utredning om att samordna olika styrande dokument inom områdena folkhälsa, jämlikhet och mänskliga rättigheter inklusive funktionshinder.

Ansvariga tjänstepersoner kommer att föra dialoger med råden och arrangera workshops med representanter ur råden.

Här gäller det förstås för oss inom funktionsrättsrörelsen att bevaka att förändringar av de styrande dokumenten inte leder till osynliggörande och nedprioritering av mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning, vilket är en uppenbar risk.

[Här är den powerpoint som presenterades under mötet.](#)

Ny organisation för stadsutveckling – hur blir det med funktionsrättsperspektiven?

Stadsledningskontoret arbetar nu med en utredning om en ny organisation för stadsutveckling. Detta innebär att byggnadsnämnden, fastighetsnämnden, park- och naturnämnden, trafiknämnden och lokalnämnden ska upphöra och ersättas av fyra nya nämnder:

- Nämnd med ansvar för fysisk planering
- Nämnd med ansvar för exploatering
- Nämnd med ansvar för genomförande och förvaltning kopplat till mark
- Nämnd med ansvar för genomförande och förvaltning kopplat till byggnader

I de omorganisationer som hittills genomförts i samband med att stadsdelsnämnderna avvecklades har stadens dialog med funktionsrättsrörelsen varit väldigt bristfällig, trots att det har handlat om frågor som i allra högsta grad påverkar livsvillkoren för personer med funktionsnedsättning.

När det gäller denna omorganisation finns det också viktiga funktionsrättsfrågor att bevaka och Funktionsrätt Göteborg ser en risk att de kan marginaliseras och tappas bort i relation till de stora frågor som stadsutvecklingsnämnderna ansvarar för.

Idag ligger många viktiga funktionsrättsfrågor på fastighetsnämnden som ansvarar för flera bostadsfrågor för personer med funktionsnedsättning och även övergripande för tillgänglighet och universell utformning. Trafiknämnden ansvarar för serviceresor.

I samband med omorganisationen behöver dessa och andra funktionsrättsfrågor tas om hand på bästa sätt, så att förändringen leder till förbättringar av omhändertagandet av dessa funktionsrättsfrågor och inte till försämringar. Hur kommer staden att se till att detta händer?

[Här är den powerpoint som presenterades under mötet.](#)

Dialog med grundskolenämnden om förutsättningar för elever med funktionsnedsättning

Till GRF:s möte 7 juni var grundskolenämndens ordförande Axel Darvik och andre vice ordförande Bosse Parbring inbjudna för att diskutera förutsättningarna i grundskolan för elever med funktionsnedsättning. De hade i förväg fått några frågeställningar att fundera kring.

Dialogen med politikerna uteblev, då de inte deltog aktivt i samtalet, utan istället blev det information och diskussion med tjänstepersoner från förvaltningen. [En ambitiös powerpoint med mycket intressant information hade sammanställts till mötet.](#)

Funktionsrätt Göteborgs mest prioriterade fråga när det gäller grundskolenämnden är att nämnden måste inrätta ett råd för kontinuerligt samråd med funktionsrättsrörelsen om funktionsrättsfrågor inom nämndens ansvarsområde.

Vi måste verkligen få till en strukturerad samverkan för att säkerställa att barn med funktionsnedsättnings mänskliga rättigheter till utbildning på lika villkor som andra säkerställs. Av informationen från förvaltningen framgick att de endast tänkt till om samråd med de anställdas fackliga organisationer.

Sedan grundskolenämnden inrättades 2018 finns inte längre något samråd med funktionsrättsrörelsen om utbildningsfrågor. Detta drabbar barn med funktionsnedsättning.

[GRF har tidigare lagt fram ett förslag till kommunstyrelsen om en övergripande utredning om samrådsfrågan som de styrande partierna sade nej till och röstade ner i mars i år.](#)

Färdtjänstfrågor för barn i skolan på fullmäktiges dagordning

På kommunfullmäktige den 10 juni fanns två frågor på dagordningen som berörde färdtjänst och skola:

Även ungdomar med färdtjänst ska få resa gratis under sommarlovet

I april fattade fullmäktige beslut om att avsätta pengar så att stadens skolungdomar kan få sommarlovskort i kollektivtrafiken sommaren 2021. På fullmäktige i juni fattades ett kompletterande beslut så att även skolungdomar med färdtjänst ska kunna resa gratis under sommarlovet. [Här finns möteshandlingarna.](#)

Utredning om hur staden kan organisera skolskjuts så att den inkluderar fritidshem

För över ett år sedan lades en motion till fullmäktige med förslag om en utredning om hur staden kan organisera skolskjuts så att den inkluderar resor till och från fritidshem.

Detta är en oerhört viktig fråga för många barn med funktionsnedsättning och deras vårdnadshavare. En förändring av skolskjutsen på detta sätt skulle betyda väldigt mycket för barn med funktionsnedsättning som har skolskjuts och vistas på fritids.

I kommunstyrelsen har för länge sedan sju partier ställt sig bakom förslaget om utredning och motionen kom upp på fullmäktiges dagordning i december 2020. Men på fullmäktige den 10 juni blev frågan åter bordlagd för åttonde gången, så inget beslut har ännu fattats om att utreda frågan om skolskjuts.

Det är alltså en väldigt utdragen process för att ens komma fram till ett okontroversiellt beslut om att frågan ska utredas. De barn som drabbas av skolskjutsproblemen får vänta väldigt länge på att en förändring ska ske, med risk att en del elever hinner lämna fritids innan en eventuell förändring kommer till stånd. Som invånare är det svårt att förstå att det inte finns möjligheter att behandla denna motion mer skyndsamt.

[Här finns möteshandlingarna.](#)

Nytt råd för funktionsstödsfrågor har nu inrättats

Den 16 juni beslutade nämnden för funktionsstöd att inrätta ett råd för funktionsstödsfrågor.

Rådet ska bestå av 11 personer från funktionsrättsföreningar. Fem politiker från nämnden för funktionsstöd ska adjungeras till rådet.

Beslutet är en förbättring av rådets sammansättning efter kritik från funktionsrättsrörelsen om ett ursprungligt förslag, där endast ett mandat skulle fördelas till alla föreningar som representerar fysiska funktionsnedsättningar.

Föreningarnas mandat ska enligt det antagna förslaget fördelas så här:

- 4 mandat till föreningar som representerar utvecklingsstörning och autism.
- 1 mandat till föreningar som representerar förvärvade hjärnskador.
- 4 mandat till föreningar som representerar fysiska funktionsnedsättningar (hörsel, syn, rörelse, tåla vissa ämnen).
- 2 mandat till föreningar som representerar psykiska funktionsnedsättningar.

Rådets arbetsuppgifter ska vara:

- bevaka frågor som påverkar livssituationen för personer med funktionsnedsättning
- vara nämndens forum för samråd i planeringsprocesser som berörmålgruppen
- vara remissinstans för nämnden i frågor som rör målgruppen
- vara förslagsställare för förändringar/förbättringsåtgärder till nämnden
- årligen avlämna rapport till nämnden med redovisning och utvärdering av rådets arbete
- vara ett forum där civilsamhället kan lyfta och driva frågor som påverkar deras vardag och ligger inom nämndens ansvarsområde.

De politiker från nämnden som ska sitta i rådet är: Åsa Hartzell (M) ordförande, Jens Adamik (L), Åsa Nilsen (FI), Joakim Berlin (S) och Eva Svensson (D).

[Här kan du läsa protokollet från nämndens möte den 16 juni.](#)

[Här kan du läsa tjänsteutlåtandet som ligger till grund för de beslut som fattats av nämnden.](#)

[Här kan du läsa rådets reglemente.](#)

Nämnden och förvaltningen för funktionsstöd

För att förstå rådets uppdrag behöver det också vara tydligt vilket ansvarsområde nämnden för funktionsstöd har. [Här kan du läsa reglementet för nämnden för funktionsstöd.](#) Förenklat kan nämndens uppdrag sammanfattas så här:

Nämnden är en av stadens sex socialnämnder och ansvarar för:

- uppgifter som fokuserar på socialtjänstlagens grupper: människor med funktionshinder och personer som vårdar eller stödjer en närstående.
- kommunens uppgifter enligt [LSS](#) (med vissa undantag).
- vissa av kommunens uppgifter enligt Socialtjänstlagen.
- uppgifter som ankommer på vårdgivaren för de av nämndens verksamheter som styrs av hälso- och sjukvårdslagen
- personligt ombud för personer med psykisk funktionsnedsättning

Av reglementet framgår också att nämnden ska arbeta med trygghetsarbete, folkhälsoarbete, sociala erfarenheter i samhällsplaneringen och samverkan med civilsamhället. Nämnden ansvarar för föreningsbidrag till funktionshinderföreningar och har ett särskilt ansvar för att samordna, samla kunskap och kompetens inom socialpsykiatri.

Förvaltningen för funktionsstöd är Sveriges största funktionsstödsförvaltning och har omkring 6300 anställda. Sammanfattningsvis beskrivs en del av förvaltningens uppdrag så här:

- 3900 personer har LSS-insats
- 1900 personer har daglig verksamhet
- 1900 personer bor i bostad med särskild service (BmSS)
- 2800 personer har boendestöd
- 1000 personer har personlig assistans

Förvaltningens utåtriktade verksamhet är uppdelad på fyra avdelningar:

- Bostad med särskild service
- Daglig verksamhet och stöd
- Myndighet och socialpsykiatri
- Kvalitet och utveckling

[Här kan du läsa om hur förvaltningen för funktionsstöd är organiserad.](#)

Begreppet funktionsstöd

Begreppet funktionsstöd är ett nytt ord som införs i de kommunala sammanhangen genom inrättandet av nämnden och förvaltningen för funktionsstöd.

Funktionsrätt Göteborg har redan märkt att det förekommer en viss begreppsförvirring som kan skapa missuppfattningar i den terminologi som används på olika håll. Det är alltså viktigt att vi förstår och har en gemensam definition av vad som menas med "funktionsstöd".

Stadsledningskontoret har i en [utredning om stadens samlade arbete med funktionsrättsfrågor gjort en begreppsgenomgång](#). Så här skriver de om begreppet funktionsstöd:

"Begreppet funktionsstöd är förhållandevis nytt och finns inte med i Socialstyrelsens termbank eller Institutet för språk och folkminne men genom sökningar på internet används begreppet i samband med olika kommuners förvaltningar med ansvar för de verksamheter som vänder sig till personer med funktionsnedsättning som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt socialtjänstlagen (SoL). De kan vara ansvariga både för myndighetsutövning och utförarverksamheter samt till exempel organisationsstöd eller enbart en utförarförvaltning."

Utifrån ovanstående definition förstås alltså funktionsstöd i korthet som individuellt stöd till personer med funktionsnedsättning enligt LSS eller SoL.

Detta individuella stöd med olika insatser är av oerhört stor vikt för att få livet att fungera för dem som har rätt till dessa stöd och insatser. Men det är en tydligt avgränsad del av alla funktionshinderpolitiska frågor.

Funktionshinderpolitik och funktionsrättsfrågor omfattar oerhört mycket mer än det individuella stödet enligt LSS och SoL. Detta behöver vi känna till när vi

pratar om funktionsstöd, så att vi inte lägger in olika betydelser i detta nya begrepp.

Den samlade funktionsrättsrörelsen har länge påtalat och synliggjort hur rättigheterna till individuellt stöd enligt LSS och SoL har urholkats, försämrats och blivit svårare att få tillgång till. Så det blivande rådet för funktionsstöd kommer att ha ett mycket viktigt uppdrag i att bevaka mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning inom det samhällsområde som numera kallas funktionsstöd.